

Vänsterpress om Ukraina – slutet av oktober 2014

Artiklarna i denna samling handlar främst om det val som nyligen hölls i Ukraina

För tidigare artikelsamlingar om Ukraina (den första från februari 2014), se [Svensk vänsterpress om Ukraina](#).

MF 31/10 2014

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Förändringar väntar efter Ukrainaval</i>	1
Internationalen	2
<i>Blåbruna tar plats i ukrainska parlamentet</i>	2
Proletären	4
<i>"Valet i Ukraina illegitimt"</i>	4

Arbetaren

Förändringar väntar efter Ukrainaval

Johan Apel Röstlund

Arbetaren 24/10 2014

På söndag [26/1] hålls parlamentsval i Ukraina. Men långt ifrån alla ser ut att kunna rösta i det hårt kris- och krigsdrabbade landet och även om parlamentsplatserna kan kastas om rejält är det inte säkert att det blir någon större skillnad.

Valet till det ukrainska parlamentet skulle egentligen ha hållits först 2017. Men i slutet av augusti i år valde den sittande president Petro Porosjenko att tidigarelägga det och på söndag går de som kan och törs till valurnorna. I de krigsdrabbade östra delarna av landet kommer människor att ha svårt att rösta och i många delar av framförallt östra och södra Ukraina ser valdeltagandet ut att bli väldigt lågt. Förutom stridigheterna, också på grund av att de ryssvänliga partierna tycks vara ute ur den politiska leken.

Niklas Bernsand är Ukrainakännare vid Centrum för Europaforskning på Lunds universitet. Han säger till *Arbetaren* att det åtminstone på ytan kommer att se ut som att stora förändringar är på väg efter valet. Flera av de tidigare stora partierna ser ut att få minimalt stöd eftersom de så starkt förknippas med det gamla politiska och ofta genomkorrumpade styret i Ukraina. Men valsystemet, där hälften av platserna i parlamentet fördelas proportionellt och hälften tillsätts genom majoritetsval i enmansvalkretsar, gör det möjligt för personer från de gamla partierna att ta sig in i parlamentet eller behålla sina platser. De kan också ta sig in på någon av de nybildade partiernas listor.

– Av opinionsmätningarna att döma ser det rent partimässigt ut att bli stora omkastningar med enorma tillbakagångar för de gamla partierna, säger Niklas Bernsand.

Bland annat pekar han på den avsatte presidenten Viktor Janukovyts regionsparti som inte ser ut att komma över 5-procentsspärren till parlamentet. Samma gäller det högerradikala Svoboda, som fick över 10 procent i förra parlamentsvalet, och Högra Sektorn, som bildades ur högerradikala gatustridsgrupper efter upproret i vintras.

– Däremot kan ju enstaka kandidater från dessa partier komma in genom systemet med enmansvalkretsar.

Opinionsmätningar som publicerats de senaste veckorna visar på en ledning för Porosjenkos block. Men spekulationerna om valresultatet pågår för fullt och trots det väntade omkastade parlamentariska läget tycks få säkra på att det kommer att innebära någon egentlig skillnad.

– Mycket av den kraft som fanns för att förändra Ukraina efter att Janukovyjtj avsattes har tyvärr sugits upp av kriget i de östra delarna av landet de senaste sex–sju månaderna, säger Niklas Bernsand.

Internationalen

Blåbruna tar plats i ukrainska parlamentet

Per Leander

Internationalen 30/10 2014

Arsenij Jatsenjuks samlingsparti Folkfronten fick flest röster

Olika nationalistpartier tävlade om platserna i parlament. Flera krigsförbrytare invalda. Extremt lågt valdeltagande i hela landet.

Söndagens parlamentsval i Ukraina, som var det första sedan den förre presidenten Viktor Janukovyj störtades under de våldsamma massprotesterna på Majdan i februari, visar att Ukraina fortsätter framåt på den ultranationalistiska och samtidigt nyliberala politiska väg som man redan slagit in på. Det är i princip bara nationalistiska partier av olika falanger och som representerar olika oligarkers intressen, som nu tar plats i parlamentet.

Störst parti blev den nybildade Folkfronten med runt 22 procent och som gick till val med hård för krigsretorik med mediestöd från oligarken Ihor Kolomojskij som också finansierar den fascistiska Högra sektorn och andra paramilitära frivilligbataljoner som Dnjepr.

Folkfronten leds av premiärminister Arsenij Jatsenjuk och består av en blandning med olika konservativa grupper, militära ledare och riktiga nazister som Abdrij Parubij, grundaren av föregångaren till Svoboda. I Folkfronten ingår också inrikesminister Arsen Avakov som är samordnare för de paramilitära frivilligkårerna.

Därefter, med ungefär lika många röster, kommer president Petro Porosjenkos ”Porosjenkos block”, ett högerliberalt parti som leds av Kievs nye borgmästare Vitalij Klytjko, en av ”hjältarna” från Majdan. Medan Folkfrontens ledare Arsenij Jatsenjuk beskrivs av USA som ”vår man i Ukraina”, så ses Porosjenko och Klytjko som något mera EU- och framför allt Tysklands-orienterade. Det finns här alltså en växande intressekonflikt, inte bara mellan Väst och Ryssland om inflytandet över Ukraina, utan också mellan EU och USA.

Oligarken Petro Porosjenko, som blev president i maj, lovade först att han skulle krossa det separatistiska upproret i östra Ukraina ”inom en vecka”. Efter att kriget nu har pågått i ett halvår har Porosjenko blivit något försiktigare med den typen av retorik, och har visat sig vara beredd att förhandla med separatisterna. Samtidigt är han högsta ansvarig för de krigsbrott som Ukrainiska armén och frivilligbataljonerna begår i östra Ukraina, nu senast användandet av förbjudna klusterbomber mot civila, enligt Human Rights Watch.

President Porosjenko flörtar också öppet med högerextremisterna för att vinna deras förtroende. Ungefär en vecka före valet gjorde han den 14 oktober till en officiell högtidsdag, till minne av grundandet av Stepan Banderas fascistiska armé UPA som begick folkmord på judar och polacker under 1940-talet. Stepan Bandera hyllas idag som en nationalhjälte av många ukrainare eftersom hans slogs mot Sovjetunionen, och Högra sektorn hävdar kontinuitet med UPA och använder samma rödsvarta fana.

Lite mer än 10 procent av rösterna får det nybildade kristna konservativa partiet Självhjälp, som leds av Andrij Sadovij, borgmästare i den västukrainska staden Lviv, där Majdanrörelsen var som starkast, och där även det gamla nazistpartiet Svoboda har sin bas.

Svoboda ser dock ut att komma under 5-procentsspärren och förlora sina platser i parlamentet där Svoboda tidigare hade 10 procent. Men samtidigt har andra fascistiska grupper vuxit om och tagit väljare från Svoboda, medan mycket den ultranationalistiska retorik som Svoboda tidigare ensamma stod för nu annamits av de flesta andra politiker och blivit rumsren.

Framför allt är det den våldsamme högerpopulisten Oleh Ljasjkos Radikala parti som går framåt med 7,5 procent av rösterna. Ljasjko, som gillar att posera i ukrainsk folkdräkt med en högaffel i högsta hugg och gärna skriker och slåss under debatterna, är också ökad för att resa runt och personligen tortera politiska fångar, vilket Amnesty International har fördömt honom för.

Invalda på personröster blev också Dmitrij Jarosj, ledare för den fascistiska Högra sektorn, och Andrij Biletski, ledare för den nazistiska frivilligbataljonen Azov, samt flera andra högerextrema ”krigshjältar”.

Det enda av de invalda partierna som inte är ukrainsknationalistiskt är det så kallade ”Oppositionella blocket” som fick 9 procent av rösterna och består av resterna av den störtade Viktor Janukovytsjs Regionernas parti, som i viss mån representerar den rysktalande minoriteten, och som i alla fall tidigare också representerade den Donbassbaserade oligarken Rinat Achmetovs intressen.

Det finns dock ingenting som påminner om ett vänsterparti eller ens ett socialdemokratiskt parti i det nya ukrainska parlamentet.

Valdeltagandet var otroligt lågt, knappt 50 procent. I Odessa – den stad som har drabbats hårdast av det högerextrema våldet mot oppositionella, var valdeltagandet bara 39 procent. Lägst var valdeltagandet så klart utbrytarrepublikerna Donetsk och Lugansk. Dels för att separatisterna försökte hindra valet från att kunna genomföras där, men också eftersom en stor del av folket ändå inte ville rösta i ett val till ett parlament i ett land som de inte längre identifierar sig med. ”För den styrande regeringen i Kiev är detta dock inte så illa. Frånvaron av miljoner pro-ryska röster kommer bara att gynna Ukrainas nya ledare och se till så att nationalisterna får ännu starkare mandat”, skriver amerikanska tidningen *Time* (25/10). Samtidigt växer den ekonomiska krisen i Ukraina till följd av de privatiseringar och nyliberala reformer som EU, IMF och USA tvingar på landet och som samtliga styrande politiker är villiga att driva igenom.

Proletären

"Valet i Ukraina illegitimt"

August Eliasson

Proletären 29/10 2014

Presidenten och chokladmiljardären Petro Porosjenkos block får flest röster enligt vallokalsundersökningen.

Efter söndagens parlamentsval i Ukraina står krigsförespråkande västvänliga partier som vinnare. Valkampanjen präglades av hot och våld och en stor andel av väljarna var utestängda från att rösta eller valde aktivt att inte delta. Kommunistpartiet dömer ut valet som illegitimt.

Enligt vallokalsundersökningen blir sittande president Petro Porosjenkos block största parti med 23 procent, knappt före kuppledaren Arsenij Jatsenjuks Folkfronten med 21 procent. Fascistpartiet Svoboda backar kraftigt sedan förra valet och får sex procent.

Ett nytt fascistiskt och högerpopulistiskt parti, Radikala partiet, som leds av krigsherren Oleh Ljasjko får sex procent, vilket är betydligt lägre än vad opinionsmätningar visat. I partiet ingår en brokig blandning populister, nazister och paramilitärer. Amnesty har krävt att Oleh Ljasjko ställs inför rätta för krigsbrott, efter att poserat med torterade krigsfångar i tv.

Invånarna på Krim och i 15 kretsar i Donbassregionen var enligt valkommissionen inte röstberättigade. Av övriga deltog preliminärt 52 procent av väljarna men andelen skiljde sig kraftigt åt. I en miljonstad som Donetsk deltog bara ca 30 procent av de röstberättigade medan 70 procent deltog i Lviv, västra Ukraina.

Samtidigt förekommer rapporter om att vallokaler bevakats av fascistmiliser i vissa valkretsar och kommunistpartiet menar att valfusk varit utbredd. Därför är siffrorna för valdeltagande ännu oklara.

Trots att de öppet fascistiska partierna troligtvis backar kommer högerextrema krafter fortsätta att ha stort inflytande i en kommande regering. Arsenij Jatsenjuks parti Folkfronten, som beskrivs av västmedia som en moderat och västvänlig kraft, är en allians där flera ledande fascister från statskuppen i februari ingår.

På partiets nationella vallista återfinns som andranamn Tetiana Tjornovil, tidigare pressekreterare för den paramilitära nazistorganisationen UNA-UNSO, och som tredjenamn Andrij Parubij, fascistpartiet Svobodas grundare. Dessutom har Folkfronten stött nazistiska oberoende kandidater, som Vadym Troyan och Andrij Biletsky, båda från Socialnationalistiska församlingen och ökända, regeringsstödda, nazistmilisen Azov-bataljonen.

Ukrainas Kommunistiska Parti, som i förra valet fick 13 procent av rösterna, dömer ut valet som illegitimt och odemokratiskt. Partiet ställde trots det formellt sett upp men klarar enligt vallokalsundersökningen inte femprocentsspärren. President Porosjenko har triumfatoriskt förklarat valet som ”dödsstöten” mot kommunistpartiet.

I somras upplöstes kommunistpartiets parlamentsgrupp på lösa formalistiska grunder efter flera månaders förföljelse. Samtidigt pågår en rättsprocess för att helt förbjuda partiet och i de västra delarna av Ukraina tvingas kommunister redan arbeta underjordiskt.

Parlamentsvalet har präglats av kriget i de sydöstra delarna av landet. Alla västvänliga partier stödjer arméns anfall mot städer i östra Ukraina och gick till val med paramilitärer eller militärer på vallistorna.

Porosjenkos block har sagt sig förespråka fredliga metoder vilket inte stämmer med hur partiet och presidenten hanterat situationen hittills. Militären och paramilitära fascistmiliser har gått mycket hårt fram mot både rebeller och civila.

Human Rights Watch kritiserar regeringsstyrkor för att använda klusterbomber, vilka är förbjudna i krig i stora delar av världen. Över 400 000 beräknas vara på flykt inom landet på grund av kriget.

Så gick valet

- Något valresultat finns ännu inte men vallokalsundersökningen ger en bild av hur det gick.
- Porosjenkos block (presidenten och chokladmiljardären Porosjenkos allians) 23 procent
- Folkfronten (allians bestående av boxaren Vitali Klitsjkos parti Udarc och avhoppare från Fäderneslandet) 21,3 procent
- Självttillit (kristet parti baserat i västra Ukraina) 13,2 procent
- Oppositionsblocket (Avhoppare från Regionernas parti som tagit avstånd från Janukovitj) 7,6 procent
- Radikala partiet 6,4 procent
- Svoboda 6,3 procent
- Fäderneslandet (Julia Tymosjenkos parti) 5,7 procent